

ICF Lathund för IBIC

Livsområden	Förklaring	Exempel
Lärande och att tillämpa kunskap (d1)	Handlar om inläring, tänkande, problemlösning och beslutsfattande. Urvalet handlar främst om problemlösning och beslutsfattande.	T.ex. att se till att något som gått sönder blir lagat eller slänga matvaror som blivit dåliga.
<ul style="list-style-type: none"> • Att ta reda på information (d1) 	Att ta reda på fakta om personer, saker och händelser så som att fråga varför, vad, var och hur, att fråga efter namn.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att förvärva färdigheter (d155) 	Att utveckla grundläggande och sammansatta förmågor att integrera handlingar eller uppgifter som att initiera och fullfölja förvärvandet av en färdighet såsom att hantera verktyg eller leksaker eller spela spel.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att fokusera uppmärksamhet (d160) 	Att avsiktligt fokusera på specifika stimuli t.ex. genom att filtrera bort störande ljud.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att lösa problem (d175) 	Att finna lösningar på problem eller situationer genom att identifiera och analysera frågor, utveckla möjliga lösningar, utvärdera tänkbara effekter av lösningar och genomföra en vald lösning såsom att lösa en konflikt mellan två personer.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att fatta beslut (d177) 	Att göra ett val mellan alternativ, att förverkliga valet och utvärdera effekterna av valet såsom att välja och köpa en specifik sak eller att besluta att göra och även genomföra en uppgift bland flera uppgifter som behöver genomföras.	

Allmänna uppgifter och krav (d2)	Allmänna aspekter på att genomföra enstaka eller mångfaldiga uppgifter, organisera arbetsgång och hantera stress. Dessa items kan användas tillsammans med mer specifika uppgifter eller handlingar för att identifiera de underliggande grunddragen vid genomförandet av uppgifter under olika omständigheter.	T.ex. att äta regelbundet eller passa en avtalad tid.
<ul style="list-style-type: none"> Att företa en enstaka uppgift (d210)	Att genomföra enkla eller komplicerade och koordinerade handlingar som sammanhänger med de psykiska och fysiska komponenterna i en enstaka uppgift såsom att påbörja en uppgift, att organisera tid, rum och material till uppgiften, att planera uppgiften stegvis, genomföra, avsluta och upprätthålla en uppgift.	
<ul style="list-style-type: none"> Att genomföra daglig rutin (d230)	Att genomföra enkla eller sammansatta och samordnade handlingar för att planera, hantera och fullfölja vad de dagliga rutinerna kräver såsom att beräkna tid och göra upp planer för olika aktiviteter under dagen.	T.ex. äta regelbundet, följa en medicinsk ordination eller passa en avtalad tid.
<ul style="list-style-type: none"> Att hantera stress och andra psykologiska krav (d240)	Att genomföra enkla eller sammansatta och samordnade handlingar för att klara och kontrollera de psykologiska krav som ställs för att genomföra uppgifter som kräver betydande ansvarstagande och innefattar stress, oro eller kris såsom när man kör ett fordon i stark trafik eller tar hand om många barn.	
<ul style="list-style-type: none"> Att hantera sitt eget beteende (d298A)	Att genomföra enkla eller sammansatta och samordnade handlingar genom att hantera beteenden och känslouttryck på ett lämpligt sätt i förhållande till nya situationer, krav och förväntningar, såsom att vara tyst på ett bibliotek.	

<p>Kommunikation (d3)</p>	<p>Kommunikation genom språk, tecken och symboler. Innefattar att ta emot och förmedla budskap, att genomföra samtal och att använda olika kommunikationsmetoder. Urvalet handlar främst om att kunna göra sig förstådd eller att ta emot information.</p>	<p>T.ex. kunna göra sig förstådd på svenska och att använda telefon, larm eller dator.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Att kommunicera genom att ta emot talade meddelanden (d310) 	<p>Att begripa ordagranna och dolda innebörder i talade meddelanden såsom att förstå att ett uttalande påstår ett faktum eller är ett idiomatiskt uttryck.</p>	<p>T.ex. att kunna höra och förstå tal.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Att kommunicera genom att ta emot icke verbala meddelanden (d315) 	<p>Att begripa ordagranna och dolda innebörder i meddelanden som överbringas genom gester, symboler och teckningar såsom att förstå att ett barn är trött när det gnuggar sig i ögonen eller att ett varningsljud betyder att det brinner.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Att kommunicera genom att ta emot meddelanden på teckenspråk (d320) 	<p>Att ta emot och begripa ordagrann och dold innebörd i meddelanden på tecken-språk.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Att kommunicera genom att ta emot skrivna meddelanden (d325) 	<p>Att begripa ordagrann och dold innebörd i meddelanden som är överbringade genom skrivet språk (innefattande punktskrift), såsom att följa politiska händelser i dagstidning eller att förstå innebörden i en religiös skrift.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Att tala (d330) 	<p>Att åstadkomma ord, fraser eller längre avsnitt i talade meddelanden med ordagrann och dold innebörd såsom att uttrycka ett faktum eller berätta en historia muntligt.</p>	<p>T.ex. hur man klarar att göra sig förstådd på svenska.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Att uttrycka sig genom icke-verbala meddelanden (d335) 	<p>Att använda gester, symboler och teckningar för att uttrycka meddelanden såsom att skaka på huvudet för att antyda bristande instämmande eller att teckna en bild eller diagram för att uttrycka ett faktum eller en komplex idé.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Att uttrycka sig genom meddelanden på teckenspråk (d340) 	<p>Att uttrycka ordagrann och dold innebörd genom teckenspråk.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Att skriva meddelanden (d345) 	<p>Att förmedla ordagrann och dold innebörd i meddelanden som uttrycks genom skriftspråk såsom att skriva ett inbjudningsbrev.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Konversation (d350) 	Att starta, hålla igång och slutföra ett utbyte av tankar och idéer genom talat, skrivet, tecknat eller annan form av språk med en eller flera personer som man känner eller som är främmande i formella eller tillfälliga miljöer.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att använda kommunikationsutrustningar och kommunikationstekniker (d360) 	Att använda utrustningar, tekniker och andra medel för kommunikation såsom att ringa en vän på telefon.	Telekommunikation, larm-knappar samt hantering av datorer och internetbaserad kommunikation.
Förflyttning (d4)	Handlar här främst om att kunna röra sig, att kunna ändra kroppsställning, förflytta sig <u>med hjälpmedel</u> från en plats till en annan, att bära, flytta eller hantera föremål, att gå, springa, klättra och att använda olika former av transportmedel.	T.ex. att resa sig ur en stol eller säng, plocka upp en penna, ta sig mellan olika våningar, ut på balkong eller ta sig fram längs gator i grannskapet.
<ul style="list-style-type: none"> • Att ändra grundläggande kroppsställning (d410) 	Att inta och ändra kroppsställning och att förflytta sig från en plats till en annan såsom att resa sig ur en stol för att lägga sig på en säng, att lägga sig på knä eller sätta sig på huk och åter resa sig.	T.ex. resa sig ur en stol eller säng.
<ul style="list-style-type: none"> • Att bibehålla en kroppsställning (d415) 	Att vid behov förbli i samma kroppsställning såsom att förbli i sittande eller att förbli stående i arbete eller skola.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att förflytta sig själv (d420) 	Att göra en överflyttning från en yta till en annan såsom att glida längs en bänk eller flytta sig från säng till stol utan att ändra kroppsställning.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att lyfta och bära föremål (d430) 	Att lyfta upp ett föremål eller ta något från en plats till en annan såsom att lyfta en kopp eller bära ett barn från ett rum till ett annat.	T.ex. lyfta en kopp eller bära en låda.
<ul style="list-style-type: none"> • Handens finmotoriska användning (d440) 	Att genomföra koordinerade handlingar för att hantera föremål, plocka upp, behandla och släppa dem genom att använda hand, fingrar och tumme såsom krävs för att plocka upp ett mynt från ett bord, slå ett telefonnummer eller trycka på en knapp.	T.ex. plocka upp en penna.
<ul style="list-style-type: none"> • Att gå (d450) 	Att förflytta sig till fots på en yta, steg för steg, där en fot alltid är i marken såsom att promenera, flanera, gå framlänges, baklänges eller i sidled.	

<ul style="list-style-type: none"> • Att röra sig omkring på olika sätt (d455)	Att förflytta hela kroppen från en plats till en annan på andra sätt än att gå såsom att klättra över en sten eller springa utmed en gata, att skuta, kuta, hoppa, slå kullerbytta och springa runt hinder.	T.ex. ta sig mellan olika våningar eller ut på balkongen.
<ul style="list-style-type: none"> • Att röra sig omkring på olika platser (d460)	Att gå och förflytta sig på olika platser och situationer såsom att gå mellan rummen i ett hus, inom en byggnad eller längs gatan i en stad.	T.ex. ta sig fram längs gator eller på andra platser i grannskapet.
<ul style="list-style-type: none"> • Att använda transportmedel (d470)	Att använda transportmedel för att som passagerare förflytta sig såsom att bli körd i en bil eller buss, minibuss, i en privat eller offentlig taxi, buss, tåg, spårvagn, tunnelbana, båt eller flygplan.	
Personlig vård (d5)	Området beskrivs som egen personlig vård; att tvätta och torka sig själv, att ta hand om sin kropp och kroppsdelar, att klä sig, att äta och dricka samt att sköta sin egen hälsa.	T.ex. att kunna tvätta sig, klippa naglar, kamma hår, borsta tänder, att äta varierat eller följa hälsoråd.
<ul style="list-style-type: none"> • Att tvätta sig (d510)	Att tvätta och torka hela kroppen eller delar av den genom att använda vatten och lämpliga material och metoder för att bli ren och torr såsom att bada, dusa, tvätta händer och fötter, ansikte och hår och att torka sig med handduk.	
<ul style="list-style-type: none"> • Kroppsvård (d520)	Att vårda de delar av kroppen som kräver mer än att tvätta och torka sig såsom hud, ansikte, tänder, hårbotten, naglar och könsorgan.	T.ex. klippa naglar, kamma hår eller borsta tänderna.
<ul style="list-style-type: none"> • Att sköta toalettbehov (d530)	Att planera och genomföra uttömning av mänskliga restprodukter (menstruation, urinering och avföring) och att göra sig rent efteråt.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att klä sig (d540)	Att genomföra samordnade handlingar och uppgifter att ta på och av kläder och skodon i ordning och i enlighet med klimat och sociala villkor såsom att sätta på sig, rätta till och ta av skjorta, kjol, blus, underkläder, tights, hatt, handskar, kappor, skor, kängor, sandaler och tofflor.	

<ul style="list-style-type: none"> • Att äta (d550)	Att genomföra samordnade uppgifter och handlingar för att äta mat som serveras, att föra maten till munnen och konsumera den på ett kulturellt acceptabelt sätt, skära eller bryta maten i bitar, öppna flaskor och burkar, använda matbestick, äta sina måltider till fest och vardags.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att dricka (d560)	Att fatta tag i en dryck som serveras, föra den till munnen och konsumera den på ett kulturellt acceptabelt sätt såsom att blanda, röra och hälla upp dryck för att dricka, öppna flaskor och burkar, dricka genom sugrör eller rinnande vatten från en kran eller källa; bröstuppfödning.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att sköta den egna hälsan (d570)	Att tillförsäkra sig fysisk bekvämlighet, hälsa och fysiskt och psykiskt välbefinnande såsom att upprätthålla en balanserad diet, lämplig nivå av fysisk aktivitet, hålla sig varm eller kall, undvika hälsorisker, ha säkra sexualvanor såsom att använda kondom, bli vaccinerad och genomgå regelbundna hälsokontroller.	Undvika hälsorisker såsom beroendeproblem.
<ul style="list-style-type: none"> • Att se till sin egen säkerhet (d598A)	Att undvika risker som kan leda till fysisk skada eller olycka. Att undvika potentiellt farliga situationer, såsom att hantera eld på ett felaktigt sätt eller att springa ut i trafiken.	
Hemliv (d6)	Att genomföra husliga och dagliga sysslor och uppgifter i hemmet. Innefattar att skaffa bostad, mat, kläder och andra förnödenheter, att hålla rent, reparera, ta hand om personliga och andra hushållsföremål samt att hjälpa andra. Urvalet rör främst att kunna laga mat, handla, uträtta ärenden eller annat hushållsarbete.	T.ex. laga och servera mat, samla ihop och kasta sopor, laga kläder, underhålla hjälpmedel, ta hand om växter och djur.
<ul style="list-style-type: none"> • Att skaffa bostad (d610)	Att köpa, hyra, möblera och ordna ett rum, ett hus, en lägenhet eller annan bostad.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att skaffa varor och tjänster (d620)	Att välja, anskaffa och transportera alla varor och tjänster som krävs för det dagliga livet såsom att välja, anskaffa, transportera och förvara mat, dryck, kläder, rengöringsmaterial, bränsle, hushållsartiklar, husgeråd, kokkärl,	T.ex. att handla.

	hushållsredskap och verktyg; att anskaffa nyttoföremål och andra hushållstjänster.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att bereda måltider (d630)	Att planera, organisera, laga och servera enkla och sammansatta måltider till sig själv och andra såsom att göra upp matsedel, välja ut ätlig mat och dryck och samla ihop ingredienser för att bereda måltider, laga varm mat och förebereda kall mat och dryck samt servera maten.	T.ex. att planera och organisera måltider, laga måltider, värma måltider, servera, duka fram/av maten.
<ul style="list-style-type: none"> • Hushållsarbete (d640)	Att klara ett hushåll innefattande att hålla rent i hemmet, tvätta kläder, använda hushållsapparater, lagra mat och ta hand om avfall såsom att sopa, bona, tvätta bänkar, väggar och andra ytor, samla och kasta avfall, städa rum, garderober och lådor, samla ihop, tvätta, torka, vika och stryka kläder, putsa skor, använda kvastar, borstar och dammsugare, använda tvättmaskin, torkapparat och strykjärn.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att tvätta och torka kläder (d6400)	Att tvätta kläder för hand och hänga ut dem att torka i luften.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att städa köksutrymmen och köksredskap (d6401)	Att städa upp efter matlagning såsom att diska, rengöra pannor, kastruller och matlagningsredskap samt städa bord och golv i matlagnings- och måltidsutrymmen.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att städa bostaden (inkl. kök) (d6402)	Att städa hemmet såsom att städa upp, damma, sopa, skura, torka av golv, tvätta fönster och väggar, rengöra badrum och toaletter och att rengöra hemmets möbler.	Att städa kök, hygienutrymme, övriga utrymmen. Att rengöra golv, putsa fönster, bädda och bädda rent i sängen.
<ul style="list-style-type: none"> • Att använda hushållsapparater (d6403)	Att använda olika slags hushållsapparater såsom tvättmaskin, torkapparat, strykjärn, dammsugare och diskmaskin.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att förvara förnödenheter för det dagliga livet (d6404)	Att förvara mat, dryck, kläder och andra hushållsvaror som behövs för det dagliga livet bland annat att bereda mat för att konservera eller frysa, hålla mat färsk och utom räckhåll för husdjur.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att avlägsna avfall (d6405)	Att göra sig av med hushållsavfall såsom att samla ihop skräp och sopor i hemmet, hantera avfall för att kasta det, använda anordningar för avfallshantering, bränna avfall.	T.ex. att samla ihop och kasta sopor.

<ul style="list-style-type: none"> • Att tvätta och torka kläder med hushållsapparater (d6408) 	<p>Att tvätta kläder i tvättmaskin och på lämpligt sätt torka dessa och efterbehandla tvätten.</p>	<p>T.ex. att samla ihop, sortera, tvätta, på lämpligt sätt torka och efterbereda tvätten. Innefattar även förstå att kunna använda hushållsapparater.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Att ta hand om hemmets föremål (d650) 	<p>Att underhålla och laga hushållsföremål och andra personliga föremål innefattande bostaden och dess inventarier, kläder, fordon och hjälpmedel samt att ta hand om växter och djur, såsom att måla eller tapetsera rum, laga möbler, reparera rörsystem, försäkra sig om att fordon fungerar riktigt, vattna blommor, sköta och ge mat till sällskapsdjur och husdjur.</p>	<p>T.ex. laga kläder, se om och sköta hjälpmedel, ta hand om växter eller djur. Även: bära in post, träd-gårdsskötsel, snöröjning.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Att bistå andra (d660) 	<p>Att hjälpa medlemmar av hushållet och andra med deras lärande, kommunikation, personliga vård, förflyttning inom eller utanför hemmet och att vara engagerad i hushållsmedlemmarnas och andras välbefinnande inom dessa områden.</p>	<p>Ex. vårdnadshavare för barn.</p>
<p>Mellanmänskliga interaktioner och relationer (d7)</p>	<p>Att genomföra handlingar och uppgifter som behövs för interaktioner med människor på ett i sammanhanget lämpligt sätt. Området handlar främst om att kunna ha kontakter med andra personer i privata eller formella sammanhang.</p>	<p>T.ex. kontakter med familj/släkt, vänner/grannar eller myndigheter/organisationer som Försäkringskassan, vårdcentral, frisör eller fotvård.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Sammansatta mellanmänskliga interaktioner (d720) 	<p>Att bibehålla och hantera interaktioner med andra människor på ett i sammanhanget och socialt lämpligt sätt såsom att reglera känslor och impulser, reglera verbal och fysisk aggression, handla oberoende i sociala interaktioner och att handla i överensstämmelse med sociala regler och konventioner med exempelvis att leka, studera eller arbeta med andra.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Att ha kontakt med okända personer (d730) 	<p>Att engagera sig i tillfälliga kontakter och förbindelser med okända personer för särskilda syften såsom att fråga efter vägen eller annan information, eller göra ett inköp.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Formella relationer (d740) 	Att skapa och bibehålla specifika relationer i formella sammanhang såsom med arbetsgivare, yrkesutövande eller servicegivare.	T.ex. ha kontakt med Försäkringskassa, vårdcentral eller frisör.
<ul style="list-style-type: none"> • Informella sociala relationer (d750) 	Att ha relationer med andra såsom otvungna relationer med människor som bor på samma ort eller med medarbetare, elever, lekkamrater och människor med likartad bakgrund eller yrke.	T.ex. ha kontakt med vänner/grannar.
<ul style="list-style-type: none"> • Familjerelationer (d760) 	Att skapa och bibehålla släktskapsrelationer såsom med medlemmar av kärnfamilj, utvidgad familj, foster-, adoptiv- och styvfamilj, mer avlägsna relationer såsom kusiner, sysslingar eller lagliga vårdnadshavare.	T.ex. ha kontakt med familj/andra släktingar.
<ul style="list-style-type: none"> • Parrelationer (d770) 	Att skapa och bibehålla nära eller romantiska relationer mellan personer såsom mellan man och hustru, mellan älskande eller sexualpartner.	
Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv (d8)	Att engagera sig och utföra sådana uppgifter och handlingar som krävs vid utbildning, arbete, anställning och ekonomiska transaktioner. Urvalet rör främst ekonomiska transaktioner.	T.ex. att kunna betala räkningar eller hantera pengar vid inköp.
<ul style="list-style-type: none"> • Utbildning, annan specificerad och ospecificerad (d839) 	Här avses den utbildning den enskilde uppger.	
<ul style="list-style-type: none"> • Att skaffa, behålla och sluta ett arbete (d845) 	Att söka, finna och välja sysselsättning, anställas och acceptera anställning, bibehålla och avancera i ett arbete, affärsrörelse, yrke eller profession och att på ett lämpligt sätt sluta ett arbete.	
<ul style="list-style-type: none"> • Arbete och sysselsättning, annat specificerat och ospecificerat. (d859) 	Här avses den sysselsättning den enskilde uppger.	
<ul style="list-style-type: none"> • Grundläggande ekonomiska transaktioner (d860) 	Att engagera sig i varje form av enkel ekonomisk transaktion såsom att använda pengar för att köpa mat eller idka byteshandel med varor och tjänster eller att spara pengar.	T.ex. hantera pengar vid inköp och betala räkningar.

<ul style="list-style-type: none"> • Komplexa ekonomiska transaktioner (d865) 	<p>Att engagera sig i någon form av komplexa ekonomiska transaktioner som innefattar utbyte av kapital eller egendom och skapande av ekonomisk vinst eller värde såsom att köpa en affär, fabrik eller utrustning, att bibehålla ett bankkonto, att bedriva handel.</p>	<p>Att ha ett bankkonto, göra överföringar, betala räkningar.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomisk självförsörjning (d870) 	<p>Att ha kontroll över ekonomiska resurser från privata eller offentliga källor för att försäkra sig om ekonomisk trygghet för nuvarande och framtida behov.</p>	
<p>Samhällsgemenskap och socialt medborgerligt liv (d9)</p>	<p>Detta område handlar om de handlingar och uppgifter som krävs för att engagera sig i organiserat socialt liv utanför familjen.</p>	<p>Ex. delta i föreningsliv, utöva ett intresse, besöka kyrkan(synagogan, moskén) eller gravplats, eller att kunna rösta vid allmänna val.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Samhällsgemenskap (d910) 	<p>Engagemang i alla aspekter av samhällsgemenskap såsom att engagera sig i frivilligorganisationer, serviceföreningar eller professionella sociala organisationer.</p>	<p>T.ex. delta i föreningsliv.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rekreation och fritid (d920) 	<p>Engagemang i någon form av lek eller fritidssysselsättning som t.ex. informell eller organiserad lek, spel och sport, program för fysisk träning, avslappning, nöje eller tidsfördriv, att gå på konstutställningar, museer, bio eller teater, att engagera sig i hantverk, hobbies, att läsa för nöjes skull, att spela musikinstrument, sightseeing, turism och fritidsresor.</p>	<p>T.ex. att utöva ett intresse.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Religion och andlighet (d930) 	<p>Engagemang i religiösa eller andliga aktiviteter, organisationer och utövande för självförverkligande, för att finna mening, religiöst eller andligt värde och för att etablera kontakt med en gudomlig makt som t.ex. när man går till kyrka, tempel, moské, eller synagoga, när man ber eller sjunger av religiösa skäl, andlig kontemplation.</p>	<p>T.ex. besöka kyrka, synagoga, moské eller gravplats.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Politiskt liv och medborgarskap (d950) 	<p>Engagemang i medborgerligt, socialt, politiskt och statligt liv, ha medborgerlig legal status samt att åtnjuta rättigheter, skydd, privilegier och plikter som sammanhänger med den rollen som t.ex.</p>	

	<p>rätten att rösta och att vara valbar i politiska val, att bilda politiska sammanslutningar, att åtnjuta rättigheter och friheter som följer med medborgarskapet (dvs. rätten till yttrandefrihet, föreningsfrihet, religionsfrihet, skydd mot att oskäligt undersökas och gripas, rätten till rådfrågning, rättegång och andra lagliga rättigheter), skydd mot diskriminering; att ha laglig ställning som medborgare.</p>	
<p>Känsla av trygghet (b1528)</p>	<p>Här avses psykiska funktioner som utifrån situation leder till känsla/upplevelse av trygghet.</p> <p>Ingår i kapitlet Psykiska funktioner som är ett kapitel som handlar om hjärnans och det centrala nervsystemets funktioner, såväl övergripande funktioner såsom medvetande, energi och drift som specifika funktioner såsom minne, språk och kalkylerande psykiska funktioner.</p>	<p>Är en kroppsfunktion i ICF</p> <p>Hur är den upplevda känslan av trygghet b.l.a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - i bostaden - utanför bostaden
<p>Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer den enskilde (e398)</p>	<p>Området ska användas när frågeställningen avser indirekt stöd eller avlösning till den person som vårdar eller stödjer den enskilde.</p> <p>Finns under klassifikationen omgivningsfaktorer, kapitel 3; ”Personligt stöd och personliga relationer”</p> <p>Detta kapitel handlar om människor eller djur som ger praktiskt, fysiskt eller emotionellt stöd, uppfostran, skydd och hjälp och som har relationer till andra personer, i deras hem, på arbetsplatsen, skolan eller vid led eller i andra avseenden av de dagliga aktiviteterna. Detta kapitel innefattar inte attityder hos den person eller de personer som vårdar eller stödjer en närstående.</p>	<p>Är en omgivningsfaktor i ICF</p> <p>T.ex. behov av stöd och hjälp för den som vårdar en närstående i hemmet.</p> <p>T.ex. utreda behov av avlösning, växelvård, korttidsboende, dagverksamhet, trygghetslarm, vissa serviceinsatser enligt SoL.</p> <p>Gällande Personligt stöd så är det olika saker om det är en omgivningsfaktor eller ett livsområde. Det ska användas som livsområde om man utreder ett behov av stöd för den som vårdar eller stödjer den enskilde.</p> <p>Om man ”bara” vill dokumentera stöd som den enskilde har från sin omgivning är det en omgivningsfaktor.</p>

Kroppsfunktioner, kroppsstrukturer, omgivningsfaktorer samt personfaktorer utifrån nationellt urval i ICF

	Förklaring	Exempel
Kroppsfunktioner nedsättning inom.... (b)	Med kroppsfunktioner avses psykologiska och fysiologiska funktioner. Begreppen i komponenten gäller hela den mänskliga organismen, inklusive hjärnan och dess funktioner. Funktionsnedsättningar används i ICF om det förekommer problem dvs. om individens kroppsliga funktioner ej fungerar normalt.	Kroppsfunktioner bedöms objektivt utifrån vad som är normalt för individer i motsvarande ålder.
• Psykiska funktioner (b1)	Hjärnans och det centrala nervsystemets funktioner. Påverkar individens sätt att tänka, uppfatta sig själv och bete sig.	T.ex. intellektuella funktioner, temperament, sömn, minne.
• Sinnesfunktioner och smärta (b2)	Sinnesorganens funktioner. Påverkar individen att använda sina sinnen och känna smärta.	T.ex. intryck som syn, hörsel, smak och känsel.
• Röst- och talfunktioner (b3)	Funktioner som producerar ljud och tal.	T.ex. att producera ljud, artikulera, språkbehärskning.
• Hjärt, kärl-, blodbildnings-, immunsystemets och andnings – funktioner (b4)	Hjärtats och blodsystemets funktioner, immunsystemets funktion och andningsfunktion.	T.ex. kan det handla om blodtryck, andning, funktioner som styr fysisk uthållighet.
• Matsmältning, ämnesomsättning och endokrina funktioner (b5)	Funktioner som intagande av föda, matsmältning och utsöndring, ämnesomsättning.	T.ex. funktioner som att tugga, svälja, reglera kroppstemperatur.
• Funktioner i köns- och urinorganen samt reproduktiva funktioner (b6)	Handlar om urineringsfunktion och reproduktionsfunktioner.	T.ex. funktioner som att tömma urinblåsan och sexuella funktioner.
• Rörelsesystemets funktioner (b7)	Rörelsesystemets funktioner inkl. funktioner i leder, skelett, reflexer och muskler.	
• Funktioner i huden och därmed relaterade funktioner (b8)	Funktioner i hud, naglar och hår.	Kan t.ex. vara rörlighet i leder, muskelkraft, gångmönster.

<p>Kroppsstrukturer nedsättning inom... (s)</p>	<p>Med kroppsstrukturer menas kroppens anatomiska delar såsom organ, lemmar och dess komponenter.</p> <p>Strukturavvikelser är problem i kroppens struktur i form av en betydande avvikelse eller förlust.</p>	<p>Kroppsstrukturer bedöms objektivt utifrån vad som är normalt för individer i motsvarande ålder.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Strukturer som sammanhänger med rörelse (s7) 	<p>Handlar i korthet om strukturen i skelett, leder och muskler.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Hud och därmed sammanhängande strukturer (s8) 	<p>Strukturen på hud, naglar och hår.</p>	
<p>Omgivningsfaktorer (e)</p>	<p>I omgivningsfaktorer finns fem kapitel. Beskriver den omgivning i vilken människor lever och verkar, vad som i denna är underlättade eller hindrande.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Produkter och teknik (e1) 	<p>Produkter, utrustning och teknik.</p>	<p>Exempel på faktorer är; möbler, mat, kläder, hjälpmedel, datorer.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Naturmiljö och mänskligt skapande miljöförändringar (e2) 	<p>Handlar om element i den naturliga eller fysiska omgivningen.</p>	<p>T.ex. klimat, buller, luftkvalitet och naturkatastrofer.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Personligt stöd och personliga relationer (e3) 	<p>Människor eller djur som ger praktiskt, fysiskt eller emotionellt stöd eller hjälp som har relationer till personen.</p>	<p>T.ex. familj, vänner eller husdjur men även yrkesutövare.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Attityder (e4) 	<p>Handlar om attityder gentemot den enskilde som påverkar en persons beteende och sociala liv på alla nivåer.</p>	<p>T.ex. strukturella normer, politiska, religiösa strukturer, attityder från personer i den enskildes närhet, som anhöriga och grannar.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Samhällstjänster och regelverk (e5) 	<p>Beskrivs som offentliga, privata eller frivilliga tjänster och service på olika nivåer som kommunal, regional eller nationell nivå, de system som organiserar dessa tjänster och de policys som styr och reglerar de system som tillhandahåller tjänsterna.</p>	<p>Ett exempel kan vara Socialtjänstlagen som styr hur socialtjänsten arbetar (som utformar riktlinjer) och som sedan erbjuder tjänster till medborgarna utifrån dessa riktlinjer.</p>

Personfaktorer	Förklaring	Exempel
	Personfaktorer är inte kodade i ICF. Personfaktorer är personliga egenskaper som kan påverka en persons hälsa.	Beteendemönster Copingstrategier Etnicitet Färdigheter Kön Livsstil Personlighet och karaktärsdrag Social bakgrund Socioekonomiska förutsättningar Tidigare respektive aktuella erfarenheter Utbildning Vanor Yrke Ålder

Skriftliga källor

Socialstyrelsen. *Klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa ICF: svensk version av International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF)*. Stockholm; 2003.

Socialstyrelsen. *Individens behov i centrum. Behovsinriktat och systematiskt arbetsätt med dokumentation av individens behov utifrån ICF*; Stockholm; 2016. Vägledning.